

АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНОСТТА И НАГЛАСИТЕ ЗА ВАКСИНАТА СРЕЩУ ПАПИЛОМЕН ВИРУС

Фани Драгоева¹, Стела Йорданова¹, Вержиния Секулова¹, Айлин Терзийска¹,
Емилия Гергиева¹, Минко Милев²

¹УНС „Медицински лаборант“, Медицински колеж,
Медицински университет – Варна

²УНС „Зъботехник“, Медицински колеж, Медицински университет – Варна

ANALYSIS OF AWARENESS AND ATTITUDES ABOUT THE VACCINE AGAINST PAPILLOMA VIRUS

Fani Dragoeva¹, Stela Yordanova¹, Verjiniq Sekulova¹, Aylin Terziyska¹,
Emilia Georgieva¹, Minko Milev²

¹TRS Medical Laboratory Assistant, Medical College, Medical University of Varna

²TRS Dental Technician, Medical College, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Близо 80% от хората се заразяват с човешкия папиломен вирус в различни етапи на живота си, но само част от тях могат да се разболеят от него. Вирусът има около 100 разновидности, но само два негови щама причиняват рак на шийката на матката, а 20 други - различни доброкачествени и злокачествени образувания. За превенция на рака на шийката на матката се прилагат три ваксини по схема. Целта на доклада е да се изследва информираността сред младото население за опасностите, които крие папилома вирус, и възможната превенция срещу него.

Ключови думи: информираност, нагласи, ваксина, папиломен вирус

ABSTRACT

Nearly 80% of the people get infected with the human papilloma virus at different stages in their lives but only a few of them get ill. The virus has over 100 varieties but only two of them can cause cervical cancer, and another 20 variations can cause different kinds of tumors. For cervical cancer prevention there are three different vaccines that are used in a specific schedule. The point of the survey is to determine whether the young women population is aware of the risks of cervical cancer and its prevention.

Keywords: awereness, attitudes, vaccine, papilloma virus

ВЪВЕДЕНИЕ

Най-честото онкологично заболяване, което се счита за над 99.8% асоциирано с инфекция с онкогенен HPV, е карциномът на маточната шийка. Онкогенните типове на HPV се свързват както с по-честия плоскоклетъчен тип цервикален карцином, така с относително по-редкия, но по-труден за диагностика цервикален аденокарцином. Общо цервикалните карциноми са вторият по честота рак при жените в активна възраст и представляват сериозен социално-медицински проблем. Разработени и регистрирани за употреба са две ваксини срещу HPV инфекция. И двете ваксини са регистрирани за употреба в Европейския съюз и в България. По регистрацията са показани за профилактика на HPV инфекция при момичета и жени от 9 и 10-годишна възраст съответно (1).

Самата ваксина представлява протеин, извлечен от самия папиломен вирус. Тя не заразява организма, а само предизвиква имунен отговор от страна на тялото, за да може да се изгради защита срещу болестта. Жените до 25 години също могат да се ваксинират, но преди това трябва да направят ДНК тест за това, дали имат в тялото си някой от щамовете, предизвикващ рака на шийката на матката. Около 30 милиона жени на различни възрасти в цяла Европа са ваксинирани срещу папиломния вирус, като в някои държави са обхванати почти 100% от момичетата (5).

В редица страни е изследвана информираността, а проучването на Bodson (2016) в САЩ показва, че информираността сред населението е умерена до висока, но ограничена за ваксината срещу HPV (2). В проучването си Fowler (2016) доказва корелация между образование и здравен статус. Чрез анализ на многомерна регресия, години и здравноосигурителен статус доказва, че болните от HPV преобладават сред бедните и неинформирани. Това показва необходимост от изработване на информативни материали на подходящ език, които да са лесно достъпни (3). Родителските нагласи и приемането на ваксината срещу HPV за Jaspers (2011) са свързани с възрастта и вярванията на населението. Нагласите към ваксинирането като цяло са положителни, но високата цена на ваксината и страничните ефекти са основни възможни пречки пред изпълнението за значителна част от родителите (4).

Целта на доклада е да анализира информираността и нагласите за ваксината срещу папиломен вирус сред младото население.

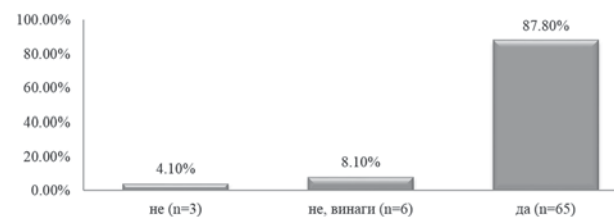
МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Проучването е проведено в периода юни-август 2016 г. и в него са включени общо 140 лица. В проведеното проучване са използвани следните методи:

- Социологически метод - за събиране, обобщаване и анализиране на информацията, както и да оценим информираността и нагласите, относно ваксината срещу папиломен вирус.
- Документален метод - за анализ на литературни източници относно изследвания проблем.
- Статистически методи - за анализ и интерпретация на данните с оглед разкриване същността на изследвания проблем.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Респондентите, попаднали в проучването, са от различен пол и на различна възраст в град Варна. Данните от изследването показват, че преобладават анкетираните, които имат вече деца (48%), следвани от очакващите деца (34%) (Фиг. 1).

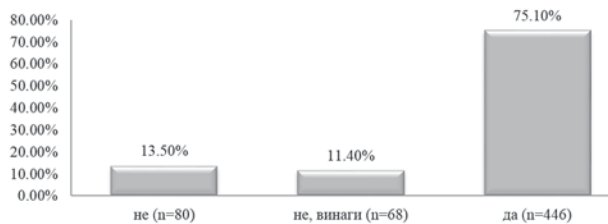

Фиг. 1. Родителски статус

За проучването беше важно да установим нагласата и готовността на респондентите, които биха ваксинирали детето си с ваксина за папиломен вирус. Данните показаха сходни резултати сред анкетираните, които са настроени положително (38%), изтъквайки преимуществото на ваксини в това, че предпазват хората от тежки заболявания и възникващи впоследствие усложнения. Значителна част от българските родители не са убедени (37%) в безопасността на ваксините и не смятат за нужна имунизацията (Фиг. 2).

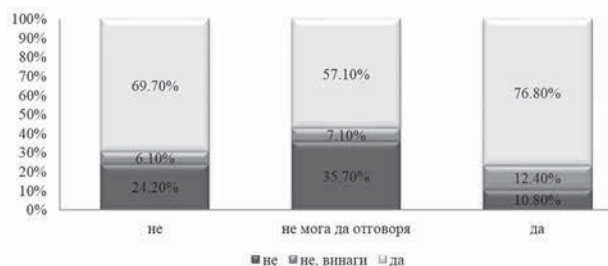
По всяка вероятност причината се базира на слабата информация относно по-рядко срещани като това наименования на заболявания, както и на това, че имунизацията и реимунизацията срещу този тип заболявания така или иначе не са задължителни и се поставят на децата на определена възраст.

Основен източник за информация относно спецификата на ваксината, сроковете, възмож-

Фиг. 2. Нагласа за ваксиниране

ните странични ефекти и т.н. е личният лекар (76%). Прави впечатление, че ролята на интернет (14%), на роднини и приятели (10%) също е значима при моделирането на нагласи и представите относно ваксините като цяло (Фиг. 3).

Фиг. 3. Основни източници на информация

ИЗВОДИ

Според данните от проучването преобладават родителите, информирани от лекар, което показва, че информацията е достоверна и на ниво. Лекарите полагат съществени усилия, за да променят нагласите, да успокоят страховете на родителите и да променят държавната политика по финансиране на ваксината.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изследването ни е насочено към нагласите за ваксината срещу папиломен вирус, като родителите пренасят отношението си към здравеопазването като цяло - и към ваксината. Същевременно тези нагласи се преплитат и с много положително отношение към научните открития и технологични нововъведения. Особено положително е отношението на общопрактикуващите лекари, които приемат за свой дълг да информират за ползата от ваксината и за потенциала ѝ да предпази много жени от опасни заболявания.

Ваксината се прилага в световен мащаб вече близо 10 години и всички проследявания потвърждават високата ѝ ефективност при предпазване от заразяване с вируса, при минимални странични ефекти. По всяка вероятност тя ще се окаже постижение на медицината и профилактиката, като ще намали случаите на рак на ма-

точната шийка и на други локализации при жени и мъже.

ЛИТЕРАТУРА

1. Препоръки на българската педиатрична асоциация за приложението на ваксините срещу човешкия папиломен вирус (HPV) за профилактика на рака на маточната шийка при момичета. <http://rzi-lovech.com/consensus%20pediatriq.pdf>
2. Bodson J, Warner EL, Kepka D Moderate Awareness and Limited Knowledge Relating to Cervical Cancer, HPV, and the HPV Vaccine Among Hispanics/Latinos in Utah. *Health Promot Pract.* 2016 May 9.
3. Fowler B, Bodson J, Warner EL, Dyer J, Kepka D. Poor HPV vaccine-related awareness and knowledge among Utah Latinas overdue for recommended cancer screenings. *J Community Health.* 2016 Feb 10.
4. Jaspers L, Budiningsih S, Wolterbeek R, Henderson FC, Peters AA. Parental acceptance of human papillomavirus (HPV) vaccination in Indonesia: a cross-sectional study. *Vaccine.* 2011 Oct 13;29(44):7785-93.
5. www.bestdoctors.bg